

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 174/2021-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Roman Kvasnica a partneri, s. r. o., Žilinská cesta 130, Piešťany, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo/142/2018 z 20. júna 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo/142/2018 z 20. júna 2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo/142/2018 z 20. júna 2019 **zrušuje a vec mu vracia** na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **415,51 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 13. augusta 2019 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy napadnutým uznesením. Okrem toho žiada zrušenie napadnutého rozhodnutia, vrátenie veci najvyššiemu súdu a náhradu trov konania.

II.

2. Sťažovateľka bola ako dodávateľ žalobkyňou v spore na okresnom súde, v ktorom si uplatnila nárok zo spotrebiteľskej zmluvy o splátkovom úvere. Okresný súd jej žalobe sčasti vyhovel. Na odvolanie žalovanej spotrebiteľky krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu v časti, v ktorej jej bolo okresným súdom vyhovené, zamietol. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol ako neprípustné podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP, keďže výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšoval desaťnásobok minimálnej mzdy. Sťažovateľka sa pôvodne domáhala zaplata 4 662 eur, no v priebehu konania zobrala žalobu späť sčasti o 1 295 eur a ďalej sa domáhala zaplata 3 367 eur, čo je menej ako desaťnásobok, no viac ako dvojnásobok minimálnej mzdy v čase podania žaloby. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia celkom chýba úvaha o tom, z akého dôvodu bol dovolací cenzus posúdený podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP, a nie podľa § 422 ods. 1 písm. b) CSP.

III.

3. Podľa sťažovateľky na jej dovolanie nemal byť použitý § 422 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého dovolanie nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, ale § 422 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého dovolanie nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy. Sťažovateľka poukazuje gramatickým, systematickým a historickým výkladom na nesprávnosť výkladu najvyššieho súdu.

4. Najvyšší súd sa k podanej sťažnosti vyjadril tak, že rozhodnutie ponechal na úvahu ústavného súdu. Výzvu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti si žalovaná spotrebiteľka, v konaní pred ústavným súdom zúčastnená osoba, v odbernej lehote neprevzala, čo má za následok to, že zásielka sa považuje za doručенú dňom jej vrátenia ústavnému súdu 29. apríla 2021.

IV.

5. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

6. Výklad najvyššieho súdu v napadnutom uznesení sa týkal ustanovenia § 422 ods. 1 písm. a) a b) CSP, z ktorých vyplýva, že pri konštatovaní neprípustnosti dovolania treba rozlišovať medzi bežným sporom a sporom s ochranou slabšej strany. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec neuvažoval o tom, či môže bez ďalšieho použiť na konštatovanie neprípustnosti dovolania § 422 ods. 1 písm. a) CSP. Z konštrukcie § 422 ods. 1 písm. a) a b) CSP je však zrejmé, že k použitiu vyššieho cenzu podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP možno pristúpiť len vtedy, ak je vylúčené použitie nižšieho cenzu,

podľa § 422 ods. 1 písm. b) CSP. Odôvodneniu napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu chýba základná úvaha o tom, či možno pristúpiť k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie omnoho prísnejšieho cenzu. Právny záver o tom, že nejde spor s ochranou slabšej strany, je nevyhnutným predpokladom použitia cenzu podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP a musí byť výsledkom aplikácie procesnej skutočnosti zistiteľnej z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Absencia takejto úvahy je porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže je výsledkom nedostatočne zdôvodneného – arbitrárneho záveru o použití vyššieho, a teda prísnejšieho cenzu prípustnosti dovolania.

7. Tento záver platí o to viac, že z obsahu napadnutého rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, že spor sa týkal nároku zo spotrebiteľskej zmluvy o splátkovom úvere, v ktorom bol sťažovateľ dodávateľom a žalovaná spotrebiteľkou. Podľa viacerých nálezov ústavného súdu (napr. I. ÚS 385/2019, I. ÚS 382/2019) podmienky prípustnosti dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci sú v kontexte majetkového cenzu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP ustanovené pre hodnotu predmetu sporu, bez ohľadu na okolnosť, o ktorú zo sporových strán v osobe dovolateľa ide, pričom odmietnutie dovolania použitím cenzu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ak je dovolateľom dodávateľ a je splnený cenzus podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, je porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy.

8. Tak tomu bolo aj v tomto prípade, a preto bolo vyslovené, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy s tým, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sa podľa čl. 127 ods. 2 ústavy zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

V.

9. Zistené porušenie základných práv sťažovateľky odôvodňuje to, aby jej najvyšší súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Výška náhrady 415,51 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľka má nárok na náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2019 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 163,33 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 9,80 eur) predstavuje 346,26 eur, k čomu treba vzhľadom na to, že advokát sťažovateľky je platcom dane z pridanej hodnoty, podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať túto daň 69,25 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2021

Robert Šorl
predseda senátu